

Asia: Asia VN/25733/2021

Suomen digitaalinen kompassi, 2. luonnos

Kansallinen digikompassi kokonaisuutena

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Digikompassi neljän osa-alueensa myötä antaa hyvän kokonaiskuvan eri tekijöiden kannalta digitalisaatiosta ja datataloudesta. Kokonaiskuvan tarkastelu määräajoin ja teeman koordinointi poikkihallinnollisesti on Vanhustyön keskusliiton mielestä tärkeää ja digikompassi tukee tätä tehtävää.

On tärkeää jatkossakin tarkastella digikompassissa asetettujen tavoitteiden toteutumista yhdessä eri sidosryhmien kanssa. Näin varmistetaan, että digitaalisesta kehityksestä ja digiosaamisesta syrjään jäävien ihmisryhmien tarpeet huomioidaan. Jatkossa on myös tärkeää pitää huolta koulutus- ja työelämän ulkopuolella olevien ihmisryhmien – esimerkiksi iäkkäiden ihmisten – perusdigitaalisten taitojen opettamisesta ja ylläpidosta sekä huolehtia ja määritellä, kenen vastuulle tämä kuuluu. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa on tärkeässä roolissa.

Digikompassin peruskäsitteiden avaaminen selkeyttäisi ja toisi konkretiaa luonnokseen. Esimerkkinä "digipalveluiden esteettömyys ja saavutettavuus" sekä "digitaaliset perustaidot".

Osaaminen

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Kokonaisuudessa on Vanhustyön keskusliiton mielestä huomioitu hyvin väestön ikääntymiseen liittyvät seikat. Erityisesti se, että digitaalisten palveluiden saavutettavuutta ja esteettömyyttä tulee jatkossa kehittää, ja että tukea digitaalisen palveluiden käyttöön tarvitaan eri elämänvaiheissa. On kuitenkin tärkeää myös etsiä aktiivisesti konkreettisia keinoja, miten digitalisaatiosta syrjään jäävien ikääntyvien ihmisten digitaitoja ja digiosallisuutta pystytään kasvattamaan ja ylläpitämään.

Korostamme erityisesti, että digitukea ja jatkuvaa koulutusta tulee tarjota ja olla saatavilla monimuotoisesti, ilman yläikärajaa kaikille siitä kiinnostuneille henkilöille. Jatkuvasti kehittyvät digitaaliset palvelut ja tuotteet edellyttävät meiltä kaikilta valmiutta jatkuvaan digioppimiseen.

Tavoitteessa 2 kansallinen tavoite sisältää ikäluokat 16-74, jolloin tätä vanhemmat ikäryhmät jäävät huomiotta. Ikääntyvien kannalta tavoitteeseen tulisi voida sisällyttää myös tätä iäkkäämmät

ikäluokat. Digitaalisten taitojen tarve ei pääty ihmisen täytettyä 75 vuotta. Samassa tavoitteessa mainitaan digitaalisten perustaitojen hankkiminen. Vanhustyön keskusliiton mielestä tarvitaan myös taitojen jatkuvaa ylläpitämistä, sillä digitaalinen kehitys on nopeaa.

.Palveluntuottajien valmiudet antaa riittävää palveluunsa liittyvää digitukea on turvattava ja taattava myös työntekijöiden ohjaustaitojen osalta. Digitaalisen osaamisen tavoitteissa (s. 27–29) puhutaan työelämässä tarvittavasta digitalisaatioon liittyvästä osaamisesta. Sekä julkisen että yksityisen sektorin asiakaspalvelutehtävissä toimivien työntekijöiden "digitaalisten toimintojen hallinta ja ohjaustaitoihin" tulee kiinnittää erityisesti huomiota.

Osaamisen kasvattaminen myös työelämän ulkopuolella oleville ihmisryhmille on tärkeää esimerkiksi kyberturvallisuuden, media- ja datalukutaidon sekä tietosuojan osalta.

Pidämme tärkeänä, että osallisuudella on kaikkiaan suuri painoarvo luonnoksessa. On myös hienoa, että luonnoksessa todetaan olevan tärkeää, että kaikilla on mahdollisuus käyttää julkisia palveluita ja osallistua yhteiskuntaan.

Digitaalinen infrastruktuuri

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Yritysten digitalisaatio

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Digitaaliset julkiset palvelut

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

On hyvä, että lausunnossa todetaan (s. 39) digituen olevan osa hallinnon perustehtävää palveluiden tuottamisen lisäksi. Tärkeänä pidämme myös, että mahdollisuus asiointiin turvataan muuten kuin sähköisesti niille henkilöille, joilla ei ole mahdollisuutta sähköiseen asiointiin.

Sekä tuettua asiointia että puolesta-asiointia tulee kehittää entisestään, jotta mahdollisimman moni asiakas pystyy asioimaan digitaalisesti. Sekä tuetussa että puolesta-asiointissa asiakkaan itsemääräämisoikeus tulee varmistaa mahdollisimman pitkään (tavoite 17).

On myös hyvä, että ennakoivia palveluita ja palveluiden ihmiskeskeisyyttä nostetaan esiin. Vaikka puhutaan digitaalisesta tiekartasta ja digitaalisuutta halutaan edistää, on tärkeää myös korostaa ihmislähtöistä palveluiden kehittämistä. Onnistuneiden palveluiden takaamiseksi, on ensin mietittävä palvelun sisältö ja tarve, sen jälkeen vasta tekninen toteutustapa. Eri kohderyhmiä on myös hyvä osallistaa jo palveluiden suunnitteluvaiheessa.

Pidämme positiivisena sitä, että palveluiden automatisaatiota nostetaan esille ja halutaan vahvistaa. Automaatio helpottaa digitaalisten palveluiden käyttöä, ja pitää osaltaan eri ihmisryhmät paremmin palveluiden parissa.

Elomaa Sari
Vanhustyön keskusliitto - Centralförbundet för de gamlas väl ry